

ที่ สฎ ๐๔๓๒/๖๒๕๕

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอไชยา
ถนนรักษันรกิจ อ.ไชยา
จ.สุราษฎร์ธานี ๘๔๑๑๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การดำเนินการพื้นที่ต้นแบบปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แนวทางการประกวดพื้นที่ต้นแบบปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มีนโยบายในการสร้างเสริมความรู้ด้านสุขภาพ และพฤติกรรมสุขภาพ ในกลุ่มวัยเรียน วัยทำงาน

ในการนี้ เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจให้แก่พื้นที่ที่มีการพัฒนาเป็นต้นแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอไชยา จึงได้จัดส่งแนวทางการประกวดพื้นที่ต้นแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกพื้นที่ต้นแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในพื้นที่ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญธรรม มิ่งแก้ว)
สาธารณสุขอำเภอไชยา

กลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ
โทร. ๐-๗๗๔๓-๑๕๓

คำนำ

การพัฒนาให้ประชาชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีอย่างยั่งยืนจนนำไปสู่วิถีชีวิตสุขภาพ และสามารถพึ่งตนเองด้านสุขภาพได้ยึดหลักการเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพและจัดปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีให้แก่ประชาชน ด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนภายใต้ทรัพยากรในชุมชนที่มีอยู่ ซึ่งกรมสนับสนุนบริการสุขภาพโดยกองสุขศึกษา ได้ส่งเสริมให้พื้นที่เกิดการพัฒนารูปแบบของ “โรงเรียนสร้างเสริมสุขบัญญัติแห่งชาติ” และ “หมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ” นับตั้งแต่ปี 2552 มาอย่างต่อเนื่อง จนมาถึงปีงบประมาณ 2562 กองสุขศึกษาได้ทำการยกระดับการส่งเสริมโรงเรียนและหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลจัดการคุณภาพชีวิตทุกตำบล ให้มีการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพแบบบูรณาการ โดยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาระบบสุขภาพชุมชนควบคู่กับระบบบริการสาธารณสุขไปพร้อมกันทั้งตำบลเพื่อก่อเกิด เป็น ต้นแบบชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

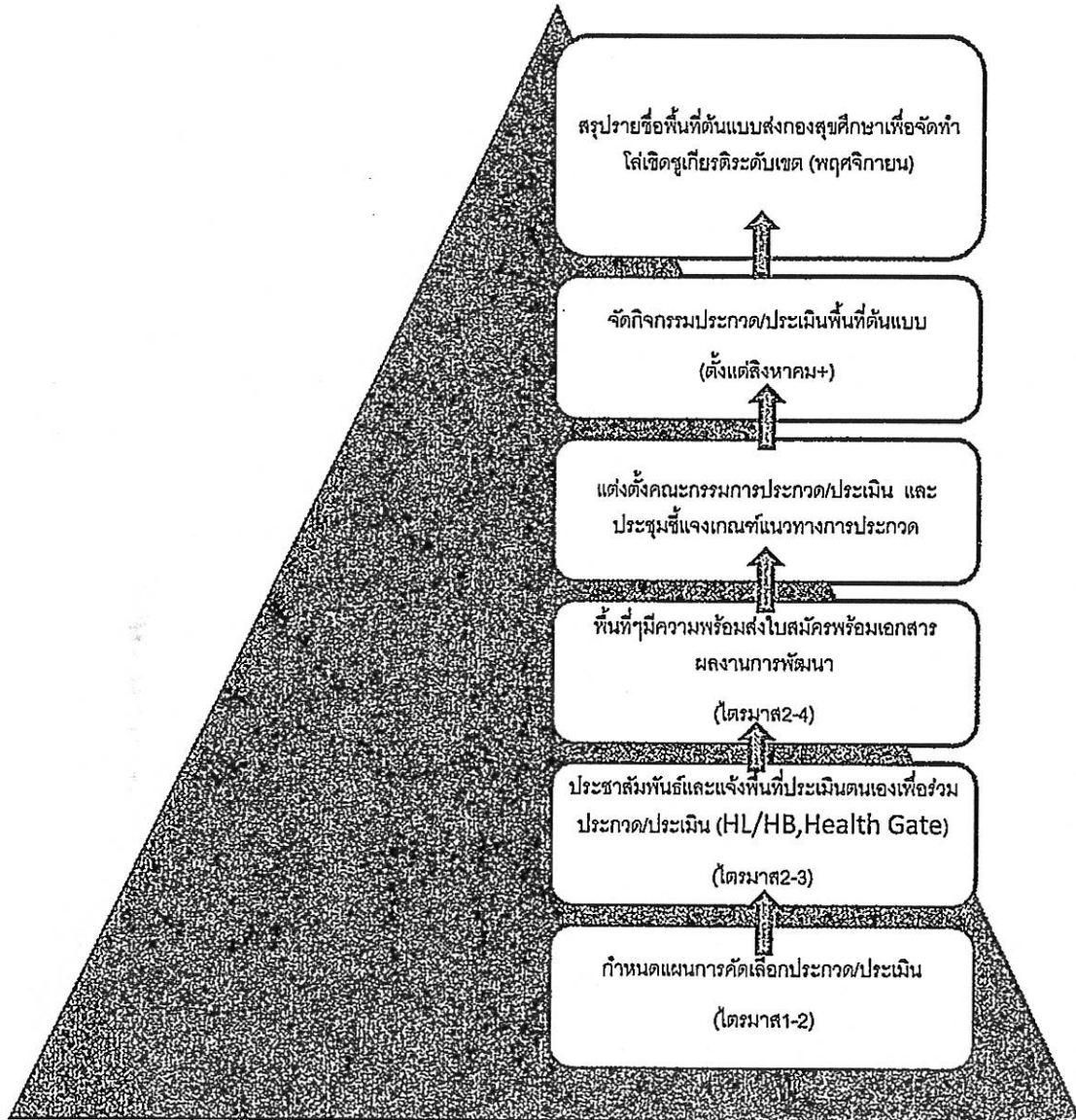
ดังนั้น เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจให้แก่พื้นที่ที่มีการพัฒนาเป็นต้นแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ซึ่งจะเป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นพี่เลี้ยงด้านการปลูกฝังและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ให้แก่พื้นที่อื่นต่อไปในอนาคต กรมสนับสนุนบริการสุขภาพจึงได้จัดให้มีการคัดเลือกหรือประกวดพื้นที่ต้นแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ โดยมีรายละเอียดตาม “แนวทางการประกวดพื้นที่ต้นแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ” ฉบับนี้ เพื่อสนับสนุนให้แก่ผู้รับผิดชอบงานสุขศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และศูนย์สนับสนุนบริการสุขภาพทั้ง 12 เขตใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกพื้นที่ต้นแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ในทุก ๆ ปีต่อไป

กองสุขศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

ธันวาคม 2563

	หน้า
เกณฑ์และแนวทางการประกวดพื้นที่ต้นแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ	
1 คำจำกัดความ	1
1.1 พื้นที่ต้นแบบ	
1.2 ชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ	
1.3 หมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ	
1.4 โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพัญญัติแห่งชาติ	
1.5 ต้นแบบหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ	
1.6 ต้นแบบโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพัญญัติแห่งชาติ	
1.7 ต้นแบบชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ	
1.8 Health gate	
1.9 การประกวด/ประเมิน	
2 ประเภทของพื้นที่ต้นแบบ	2
2.1 ต้นแบบหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ	
2.2 ต้นแบบโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพัญญัติแห่งชาติ	
2.3 ต้นแบบชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ	
3 รูปแบบการคัดเลือก	2
3.1 จัดเวทีประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้	
3.2 การประเมินในพื้นที่โดยคณะกรรมการ	
4 เกณฑ์การประกวด/ประเมิน และ การนำเสนอผลงาน	3
4.1 เกณฑ์การประกวด/ประเมิน	
4.2 แนวทางการนำเสนอผลงาน	
5 แนวทางการประกวด/ประเมิน	8
ภาคผนวก	
1. ใบสมัครการประกวดต้นแบบโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพัญญัติแห่งชาติ	
2. ใบสมัครการประกวดต้นแบบหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ	
3. ใบสมัครการประกวดต้นแบบชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ	
4. แบบสรุปผลการคัดเลือกพื้นที่ต้นแบบโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพัญญัติแห่งชาติ ระดับเขต	
5. แบบสรุปผลการคัดเลือกพื้นที่ต้นแบบหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพระดับเขต	
6. แบบสรุปผลการคัดเลือกพื้นที่ต้นแบบชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพระดับเขต	
7. ประเภทรางวัลต้นแบบพื้นที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ	

ขั้นตอนการประกวดพื้นที่ต้นแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ

เกณฑ์และแนวทางการประกวดพื้นที่ต้นแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ

1. คำจำกัดความ

1.1 พื้นที่ต้นแบบ หมายถึง พื้นที่การดำเนินงานพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพที่ผ่านการคัดเลือกการประกวด/ประเมินตามเกณฑ์ที่กองสุขศึกษากำหนด

1.2 ชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ หมายถึง กลุ่มหรือองค์กรที่อยู่ภายในตำบลเดียวกัน ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วย รพ.สต. หมู่บ้าน และโรงเรียน มีการดำเนินงานพัฒนาให้ประชาชนมีศักยภาพในการดูแลสุขภาพตนเองด้วยการจัดกิจกรรมเรียนรู้ ฝึกทักษะ และจัดปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้านสุขภาพ และการเสริมสร้างสุขภาพอย่างเพียงพอ ส่งผลให้ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง เหมาะสมกับวิถีชีวิตก่อให้เกิดสุขภาพกายแข็งแรง สุขภาพจิตดี สามารถป้องกันโรค และภัยสุขภาพให้แก่ตนเอง ครอบครัวและชุมชนได้ นำสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี

1.3 หมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ หมายถึง หมู่บ้านที่ดำเนินงานพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนตามกระบวนการที่กองสุขศึกษาพัฒนาขึ้น (7ขั้นตอน)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย

- มีทีมพัฒนาหมู่บ้านฯ
- มีข้อมูลความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ
- มีแผนพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพใน 7 ประเด็น (3อ.2ส. การใช้จ่ายอย่างสมเหตุผล ผล วัลโรค)
- มีกิจกรรมการเรียนรู้ ฝึกทักษะ และจัดปัจจัยแวดล้อม
- มีการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพ
- มีต้นแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม/นวัตกรรม
- มีการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ (ประเมินHL/HB)

1.4 โรงเรียนส่งเสริมสุขบัญญัติแห่งชาติ หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา หรือขยายโอกาสที่ดำเนินงานพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพในกลุ่มเด็กและเยาวชนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย

- มีคณะทำงานสุขภาพของโรงเรียน
- มีข้อมูลสุขภาพความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ
- มีแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง สุขบัญญัติแห่งชาติ
- มีกิจกรรมการเรียนรู้ ฝึกทักษะ และจัดสภาพแวดล้อม
- มีกลุ่มชมรม/แกนนำยุวอาสาสมัครสาธารณสุข
- มีนักเรียนต้นแบบด้านพฤติกรรมสุขภาพ/นวัตกรรม
- มีการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ (ประเมินHL/HB)

1.5 ต้นแบบหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ หมายถึง หมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่ได้รับการคัดเลือก/ประกวด ตามกระบวนการพัฒนาหมู่บ้านฯ และผ่านเกณฑ์พัฒนาตามระบบ Health gate ในระดับดีเยี่ยม

1.6 ต้นแบบโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพัญญัติแห่งชาติ หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา หรือขยายโอกาสในพื้นที่ที่มีการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพัญญัติแห่งชาติที่ได้รับการคัดเลือก/ประกวด ตามกระบวนการพัฒนา และผ่านเกณฑ์ตามระบบ Health gate ในระดับดีเยี่ยม

1.7 ต้นแบบชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ หมายถึง เครือข่ายสุขภาพในชุมชน ในพื้นที่รับผิดชอบของ รพ.สต.เดียวกัน ที่ผ่านการคัดเลือกประกวด/ประเมินชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ ตามเกณฑ์ที่กองสุขภาพ กำหนด ประกอบด้วย

1.7.1 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ที่มีการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานระบบบริการสุขภาพด้านสุขภาพศึกษาสำหรับรพ.สต. อยู่ในเกณฑ์ระดับคุณภาพ

1.7.2 หมู่บ้านที่มีการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในระดับดีเยี่ยม

1.7.3 โรงเรียนประถมศึกษา หรือขยายโอกาสในพื้นที่ที่มีการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพัญญัติแห่งชาติในระดับดีเยี่ยม

1.8 Health gate หมายถึง โปรแกรม หรือเครื่องมือประเมินการพัฒนาหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ โรงเรียนสร้างเสริมสุขภาพัญญัติแห่งชาติ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อยกระดับสู่การเป็นชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ

1.8.1 ระดับการพัฒนาหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพและโรงเรียนสร้างเสริมสุขภาพัญญัติแห่งชาติ จำแนกเป็น 4 ระดับ คือ พัฒนา ดี ดีมาก และดีเยี่ยม

1.8.2 ระดับการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ พื้นฐาน พัฒนา และ คุณภาพ

1.9 การประกวด/ประเมิน หมายถึง วิธีการคัดเลือกพื้นที่ต้นแบบการดำเนินงานพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพตามเกณฑ์ที่กองสุขภาพกำหนด ด้วยการจัดเวทีแข่งขัน หรือคณะกรรมการตรวจเยี่ยมพื้นที่ แบ่งเป็น ๔ ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านกระบวนการดำเนินงาน 3) ด้านผลผลิต/ผลลัพธ์ และ 4) ด้านผลกระทบต่อสุขภาพ

2. ประเภทของพื้นที่ต้นแบบ

2.1 ต้นแบบหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ

2.2 ต้นแบบโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพัญญัติแห่งชาติ

2.3 ต้นแบบชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ

3. รูปแบบการคัดเลือก

3.1 จัดเวทีประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.2 การประเมินในพื้นที่โดยคณะกรรมการ

4. เกณฑ์การประกวด/ประเมินและนำเสนองานเพื่อคัดเลือกเป็นพื้นที่ต้นแบบ

4.1 เกณฑ์การประกวด 4 ด้าน มีคะแนนรวมทั้งสิ้น 100 คะแนน เป็นคือ

พื้นที่ต้นแบบปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ	1. ด้านการบริหารจัดการ (35 คะแนน)	2. ด้านกระบวนการดำเนินงาน (40 คะแนน)	3. ด้านแผนปฏิบัติการและผลลัพธ์ (30 คะแนน)	4. ด้านผลกระทบด้านสุขภาพ (15 คะแนน)
<p>ต้นแบบหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ</p>	<p>1.1 มีทีมแกนนำในการขับเคลื่อนหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ (จำนวนที่คนครอบครัวใครบ้าง มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างไร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในภายในทีมในลักษณะใดบ้าง)</p> <p>1.2 มีระบบข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของหมู่บ้าน (มีข้อมูลอะไรบ้าง วิธีการจัดเก็บข้อมูล เช่น ใช้เครื่องมืออะไร และใครเป็นผู้เก็บข้อมูล และมีวิธีการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์อย่างไร)</p> <p>1.3 มีแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรมในการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ (ใช้ข้อมูลอะไร ประกอบการจัดทำแผน (ครอบคลุม 7 ประเด็นพฤติกรรมเป้าหมายที่กรมสนับสนุนบริการสุขภาพกำหนด และสอดคล้องกับปัญหาของพื้นที่) ใครมีส่วนร่วมจัดทำแผนบ้าง กระบวนการจัดทำแผนเป็นอย่างไร และแผนกำหนดกิจกรรมอะไรบ้าง)</p>	<p>2.1 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของประชาชน ครอบคลุมพฤติกรรมเป้าหมาย 7 ประเด็น ได้แก่ การบริโภคอาหาร (ลดหวาน มัน เค็ม เน้นผักผลไม้สด) การออกกำลังกาย การจัดการความเครียดทางอารมณ์ การไม่ดื่มสุรา การไม่สูบบุหรี่ การป้องกันวัณโรค การใช้ยาสมเหตุสมผล</p> <p>2.2 มีการจัดตั้งกลุ่ม/ชมรมในหมู่บ้าน</p> <p>-มีกลุ่ม/ชมรมครอบคลุม 7 ประเด็นหลัก (ถ้ามี) จำนวนกลุ่ม/ชมรม และจำนวนสมาชิกของแต่ละกลุ่มชมรม</p> <p>-มีกิจกรรมของกลุ่ม/ชมรมอะไรบ้าง (มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสมาชิกกลุ่มหรือไม่/ ความถี่แค่ไหน)</p> <p>2.3 การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย (มีบุคคล/หน่วยงานใดที่ให้การสนับสนุน แต่ภาคีให้การสนับสนุนอะไรและอย่างไร และภาคีเครือข่ายใดที่มีความสำคัญ ชาติไม่ได้ เพราะอะไร)</p> <p>2.4 มีการสื่อสารข้อมูลข่าวสาร ความรู้ด้าน</p>	<p>3.1 มีบุคคลหรือครัวเรือนต้นแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพเพิ่มขึ้น (จำนวนต้นแบบ/ด้านไหนบ้าง/ วิธีปฏิบัติของแต่ละต้นแบบ ฯลฯ)</p> <p>3.2 มีนวัตกรรมหรือผลงานเด่นที่ส่งผลกระทบต่อ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ของประชาชน (อะไรบ้าง/กระบวนการพัฒนา นวัตกรรม และผลที่เกิดขึ้นจากใช้นวัตกรรม ฯลฯ)</p> <p>3.3 มีมาตรการหรือข้อตกลงร่วมของหมู่บ้านเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ (มีมาตรการอะไรบ้าง/กระบวนการมีมาตรการหรือข้อตกลงร่วม และผลที่เกิดขึ้นจากใช้มาตรการ ฯลฯ)</p> <p>3.4 ร้อยละ 60 ของประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีความรอบรู้ด้าน</p>	<p>แสดงผลของการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง อันส่งผลให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายในหมู่บ้าน มีภาวะสุขภาพดีขึ้น หรือลดอัตราการเกิดโรคอย่างไรบ้าง (ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงภาวะสุขภาพแต่ละรายการมีมากน้อยเพียงใด) ได้แก่</p> <p>4.1 ค่าBMI /รอบเอว /ระดับน้ำตาลในเลือด/ความดันโลหิตลดลง ฯลฯ</p> <p>4.2 อัตราการเกิดโรค/ผู้ป่วยรายใหม่ลดลง เช่น โรคมะเร็ง โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจและหลอดเลือด ฯลฯ (ภายหลังการดำเนินงานมีจำนวนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มป่วยในแต่ละโรค ลดลงมากน้อยเพียงใด)</p>

พื้นที่ต้นแบบ ปรับเปลี่ยน พฤติกรรม สุขภาพ	1. ศึกษารูปแบบบริหารจัดการ (45 คะแนน)	2. ศึกษาระบบการวัดประเมินงาน (40 คะแนน)	3. ด้วนผลผลิตและผลลัพธ์ (30 คะแนน)	4. ด้วนผลกระทบด้านสุขภาพ (15 คะแนน)
ต้นแบบ โรงเรียน ส่งเสริมสุข บัญญัติ แห่งชาติ	<p>1.1 มีนโยบายในการขับเคลื่อนและผลักดันให้ดำเนินงานตามแนวทางสุขบัญญัติแห่งชาติ</p> <p>1.2 มีคณะกรรมการหรือคณะทำงานในดำเนินงานส่งเสริมและปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติในโรงเรียน ทั้งนี้ต้องมีบุคลากรสาธารณสุขที่ได้รับ การพัฒนาตามแนวทางที่กองสุขภาพ กำหนดเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ/ คณะทำงานด้วย</p>	<p>สุขภาพ (ผ่านสื่ออะไรเมื่อหาความรู้ที่ใช้ในการสื่อสารมีเรื่องอะไรบ้าง บ่อยครั้งเพียงใด)</p> <p>2.5 มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ใน 7 ประเด็น พฤติกรรมสุขภาพเป้าหมายของประชาชนในหมู่บ้าน (มีอะไรบ้าง / ใดมีส่วนรวม ฯลฯ)</p> <p>2.6 มีการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพ (เฝ้าระวัง พฤติกรรมเสี่ยงอะไรบ้าง ในกลุ่มประชาชนใด วิธีการจัดเก็บข้อมูล เช่น ใช้เครื่องมืออะไร และ ใครเป็นผู้เก็บข้อมูล และมีการนำข้อมูลไปใช้ ประโยชน์อย่างไร) ทั้งนี้พฤติกรรมเสี่ยงที่เฝ้าระวัง ต้องสอดคล้องกับประเด็นพฤติกรรมสุขภาพ เป้าหมายตามแผนที่กำหนด</p>	<p>สุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพในระดับดีขึ้น (เครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บข้อมูล/ ผลการเปลี่ยนแปลงความรอบรู้ด้านสุขภาพที่เกิดขึ้น ฯลฯ)</p> <p>3.5 มีการขยายสู่พื้นที่หมู่บ้านอื่น ให้เป็นหมู่บ้านปรับเปลี่ยน พฤติกรรมสุขภาพ เพิ่มขึ้น (เป็นแหล่งดูงาน/ เป็นพี่เลี้ยง/ ที่ปรึกษา ให้กับหมู่บ้านอื่นนำไปขยายผล เพียงใด อย่างไร)</p>	
		<p>2.1 มีการจัดกิจกรรมในหลักสูตรการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือช่วงเวลา ลอดเวลาเรียน เพิ่มเวลา รู้ เพื่อส่งเสริมการดำเนินงาน สุขบัญญัติ 10 ประการ เช่น เสี่ยงตามสายในโรงเรียน การพูดหน้าเสาธง จัดป้ายนิทรรศการ ความรู้ สาธิตกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติ จัดงาน วันสุขบัญญัติแห่งชาติ (28 พ.ค. ของทุกปี) ฯลฯ</p> <p>2.2 มีการจัดตั้งกลุ่มชมรมในโรงเรียน สร้างแกน นำนักเรียนตามแนวทางการพัฒนายวอสม. เพื่อ</p>	<p>3.1 มีนักเรียนต้นแบบด้าน สุขภาพ เช่น ต้นแบบด้านออก กกำลังกาย ต้นแบบด้านโภชนาการ เหมาะสม ต้นแบบด้านอารมณ์ แจ่มใส ต้นแบบครอบครัวอบอุ่น</p> <p>3.2 มีนวัตกรรมหรือผลงานเด่น ในการสร้างเสริม และ ปลูกฝัง พฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติ แห่งชาติ เช่น วันเส้นแก้มังกร แพนซี จิ้งหรีดสมุนไพร มีกลุ่มหรือ</p>	<p>4.1 การมีภาวะสุขภาพของ นักเรียนดีขึ้นหรือลดอัตราการเกิด โรด เช่น เด็กอ้วนมีน้ำหนักลดลง เด็กมีสุขภาพแข็งแรง ฯลฯ</p> <p>4.2 อัตราการเกิดโรดหรือการ เจ็บป่วยลดลง เช่น อัตราการเกิด โรดฟันผุลดลง อัตราการเกิดโรด อ้วนลดลง อัตราการเกิดอุบัติเหตุ ลดลง (การจมน้ำ) ฯลฯ</p>

พื้นที่ต้นแบบ ปรับเปลี่ยน พฤติกรรม สุขภาพ	1. ด้านการบริหารจัดการ (15 คะแนน)	2. ด้านกระบวนการดำเนินงาน (40 คะแนน)	3. ด้านผลผลิตและผลตอบ (30 คะแนน)	4. ด้านผลกระทบด้านสุขภาพ (15 คะแนน)
	<p>1.3 มีข้อมูลเกี่ยวกับภาวะสุขภาพ ปัญหาสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน</p> <p>1.4 มีแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมและปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติในโรงเรียน</p>	<p>ขับเคลื่อนการดำเนินงานสุขบัญญัติทั้ง 10 ประการ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มสมาชิกในชมรม</p> <p>2.3 การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสุขภาพ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน ในการแก้ไขปัญหสุขภาพ และจัดกิจกรรมส่งเสริม และปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพ</p> <p>2.4 มีการจัดสภภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติในโรงเรียน</p> <p>2.5 มีการเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยง และนำผลการเฝ้าระวังมาพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพนักเรียนในโรงเรียน</p>	<p>ชมรมด้านสุขภาพ มีมุมเรียนรู้/ คลินิกด้าน สุขภาพ มีมาตรการ/ กฎระเบียบด้านสุขภาพ ฯลฯ</p> <p>3.3 ร้อยละ 60 ของนักเรียน กลุ่มเป้าหมายมีความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพในระดับดีขึ้นไป</p>	
ต้นแบบ ชุมชนรอบรู้ ด้านสุขภาพ	<p>1.1 มีนโยบายระดับตำบลในการขับเคลื่อนและผลักดันให้มีการดำเนินงานสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพในตำบลซึ่งมีความเชื่อมโยงแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รพ.สต. หมู่บ้าน และ โรงเรียนฯ</p> <p>1.2 มีคณะกรรมการหรือคณะทำงานขับเคลื่อนการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพระดับตำบล ประกอบด้วย ผู้บริหารหรือ</p>	<p>2.1 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้แก่ประชาชนทั้งกลุ่มวัยเรียน และกลุ่มวัยทำงานในตำบลเช่น จัดป้ายนิทรรศการรณรงค์ให้ความรู้ สัทธิกิจกรรมต่าง ๆ ครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพ</p> <p>2.2 มีการจัดตั้งกลุ่มชมรมด้านสุขภาพในชุมชน (มีทะเบียน และจัดกิจกรรมร่วมกับกับกลุ่มสมาชิกในชมรม)</p> <p>2.3 รพ.สต. มีการประเมินและดำเนินการ</p>	<p>3.1 มีผลประเมินการพัฒนาชุมชนตามโปรแกรม Health gate คือ 1) รพ.สต.ผ่านระดับคุณภาพ 2) หมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพผ่านระดับเยี่ยม และ 3) โรงเรียนสร้างเสริมสุขบัญญัติแห่งชาติผ่านระดับเยี่ยม</p> <p>3.2 ร้อยละ 60 ของประชาชน กลุ่มเป้าหมายมีความรอบรู้ด้าน</p>	<p>กลุ่มเป้าหมายในชุมชนมีภาวะสุขภาพดีขึ้น ได้แก่ อัตราการเกิดโรค/ผู้ป่วยรายใหม่ลดลง เช่น โรคมาลาเรีย โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจและหลอดเลือด อัตราการเกิดโรคฟันผุลดลง อัตราการเกิดโรคอ้วนลดลง อัตราการเกิดอุบัติเหตุลดลง (การจมน้ำ) ฯลฯ</p>

พื้นที่ศึกษา ปรับเปลี่ยน พฤติกรรม สุขภาพ	1. ด้านการบริการจัดการ (5 คะแนน)	2. ด้านการบริการด้านสุขภาพ (40 คะแนน)	3. ด้านผลิตภัณฑ์และผลลัพธ์ (30 คะแนน)	4. ด้านผลกระทบต่อสุขภาพ (15 คะแนน)
ผู้แทนรพ.สต. เครือข่ายหมู่บ้าน อาทิเช่น อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อสม. แกนนำหมู่บ้าน และเครือข่ายโรงเรียนฯ อาทิเช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครู ออสม. 1.3 มีระบบข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพ และพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ปัญหาสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพระดับตำบลรวมถึงข้อมูลปัจจัยที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย 1.4 มีแผนงาน/โครงการหรือกิจกรรมของตำบล ในการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพในชุมชนแบบบูรณาการและเชื่อมโยงกันระหว่างรพ.สต. หมู่บ้านฯ และ โรงเรียน	พัฒนาคุณภาพการบริการด้านสุขภาพตามมาตรฐานระบบบริการสุขภาพด้านสุขภาพในรพ. สต. และเชื่อมโยงการพัฒนาหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ และ โรงเรียนสร้างเสริมสุขภาพปฏิบัติแห่งชาติ 2.4 การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสุขภาพในพื้นที่ 2.5 มีการจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนตามประเด็นพฤติกรรมสุขภาพเป้าหมายทั้งในกลุ่มวัยเรียน และกลุ่มวัยทำงาน 2.6 มีการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพตามประเด็นพฤติกรรมสุขภาพเป้าหมาย และมีการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ที่สอดคล้องกับแผนงานโครงการ/กิจกรรมของตำบล ทั้งนี้ครอบคลุมทั้งในกลุ่มวัยเรียน และกลุ่มวัยทำงาน	สุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพในระดับดีขึ้นไปในกลุ่มวัยเรียน และกลุ่มวัยทำงาน 3.4 มีนวัตกรรมหรือผลงานเด่นที่ส่งผลกระทบต่อ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนทั้งในกลุ่มวัยเรียน และกลุ่มวัยทำงาน 3.5 มีมาตรการหรือข้อตกลงร่วมของตำบลเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ 3.6 มีการสร้างเครือข่ายกับรพ. สต. หรือหน่วยงานอื่น สู่การเป็นแหล่งดูงาน/ เป็นพี่เลี้ยง/ที่ปรึกษาให้กับหน่วยงานอื่นๆนำไปขยายผล เพียงใด อย่างไร	สุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพในระดับดีขึ้นไปในกลุ่มวัยเรียน และกลุ่มวัยทำงาน 3.4 มีนวัตกรรมหรือผลงานเด่นที่ส่งผลกระทบต่อ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนทั้งในกลุ่มวัยเรียน และกลุ่มวัยทำงาน 3.5 มีมาตรการหรือข้อตกลงร่วมของตำบลเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ 3.6 มีการสร้างเครือข่ายกับรพ. สต. หรือหน่วยงานอื่น สู่การเป็นแหล่งดูงาน/ เป็นพี่เลี้ยง/ที่ปรึกษาให้กับหน่วยงานอื่นๆนำไปขยายผล เพียงใด อย่างไร	

4.2 แนวทางการนำเสนอผลงาน

พื้นที่ต้นแบบปรับเปลี่ยน พฤติกรรมสุขภาพ	1. เกณฑ์การคัดเลือกนำเสนอผลงาน	2. ระยะเวลาในการนำเสนอ (30 นาที)	3. ประเด็นการนำเสนอ
ต้นแบบหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ	1.1 ผู้นำเสนอคือแกนนำที่พัฒนาที่เป็นผู้นำสำคัญการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ จำนวน 1-2 คน 1.2 สื่อประกอบการนำเสนอ เป็น วิดีทัศน์ power point หรืออื่น ๆ ตามบริบท	2.1 การนำเสนอไม่เกิน 20 นาที กรณีที่มีนำเสนอด้วยวีดิทัศน์ ต้องมีความยาวไม่เกิน 15 นาที 2.2 การซักถามไม่เกิน 10 นาที (โดยกรรมการและผู้เข้าร่วมซักถาม)	ครอบคลุม 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านกระบวนการดำเนินงาน 3) ผลผลิตและผลลัพธ์และ 4) ผลกระทบด้านสุขภาพ
ต้นแบบโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ บัญญัติแห่งชาติ	1.1 ผู้นำเสนอ คือ ครูและผู้อำนวยการที่มีส่วนร่วมการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ บัญญัติแห่งชาติ จำนวน 1-2 คน 1.2 สื่อประกอบการนำเสนอ เป็น วิดีทัศน์ power point หรืออื่น ๆ ตามบริบท	2.1 การนำเสนอไม่เกิน 20 นาที กรณีที่มีนำเสนอด้วยวีดิทัศน์ ต้องมีความยาวไม่เกิน 15 นาที 2.2 การซักถามไม่เกิน 10 นาที (โดยกรรมการและผู้เข้าร่วมซักถาม)	ครอบคลุม 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านกระบวนการดำเนินงาน 3) ผลผลิตและผลลัพธ์และ 4) ผลกระทบด้านสุขภาพ
ต้นแบบชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ	1.1 ผู้นำเสนอ คือ เจ้าหน้าที่รพ.สต. แกนนำชุมชน และครูหรือผู้แทนนักเรียนที่มีส่วนร่วมการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในตำบล 1.2 สื่อประกอบการนำเสนอ เป็น วิดีทัศน์ power point หรืออื่น ๆ ตามบริบท	2.1 การนำเสนอไม่เกิน 20 นาที กรณีที่มีนำเสนอด้วยวีดิทัศน์ ต้องมีความยาวไม่เกิน 15 นาที 2.2 การซักถามไม่เกิน 10 นาที (โดยกรรมการและผู้เข้าร่วมซักถาม)	ครอบคลุม 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านกระบวนการดำเนินงาน 3) ผลผลิตและผลลัพธ์และ 4) ผลกระทบด้านสุขภาพ

หมายเหตุ ประกาศผลการประกวด และรับรางวัลพร้อมใบเกียรติบัตร หลังเสร็จสิ้นการประกวด (ถ้ามี)

5. แนวทางการประกวด/ประเมิน

1. กำหนดแผนการประกวด/ประเมิน โรงเรียนส่งเสริมสุขบัญญัติแห่งชาติ หมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ และชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ
2. ประชาสัมพันธ์และแจ้งให้พื้นที่ประเมินตนเองตามโปรแกรม Health gate และประเมิน HL/HB ก่อนและหลังดำเนินงาน เพื่อคัดเลือกพื้นที่เข้าร่วมประกวด/ประเมินในแต่ละปี
3. พื้นที่ที่มีความพร้อมตามเกณฑ์ที่กำหนด (โรงเรียนและหมู่บ้านที่ส่งเข้าประกวดต้องผ่านเกณฑ์การประเมินระดับดีเยี่ยม และ รพ.สต.ผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพ) ส่งใบสมัคร พร้อมเอกสารผลงานการพัฒนา ทั้ง 4 ด้าน มายังสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/เขต
4. แต่งตั้งคณะกรรมการประกวด/ประเมิน อย่างน้อย 3-5 คน ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่
5. ประชุมคณะกรรมการเพื่อชี้แจงสร้างความเข้าใจถึงเกณฑ์และแนวทางการประกวด/ประเมิน
6. จัดการประกวด/ประเมิน เพื่อคัดเลือกต้นแบบพื้นที่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ โดยจัดเวทีนำเสนอผลการพัฒนาเพื่อประกวด และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับแต่ละบริบทของพื้นที่
7. ส่งสรุปผลการคัดเลือกพื้นที่ต้นแบบระดับเขตทั้ง 3 ประเภท (หมู่บ้าน/โรงเรียนสุขบัญญัติฯ/ชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ) ไปยังกองสุขภาพ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ภายในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี สำหรับผู้มีผลงานชนะเลิศระดับเขตอันดับ 1 ให้แนบเอกสารเพิ่ม คือ ใบสมัครแต่ละประเภทพร้อมเอกสารผลงานการพัฒนาทั้ง 4 ด้านเข้ามาด้วย

